

Paul Brodersens prædiken 2. søndag efter påske

Taler
Paul Brodersen
Præst

Dato
7. april 1942

Omstændigheder
Prædikentekst:

Johannesevangeliet kapitel 10, vers 22-30.

- 1 Billedet af hyrden og faarene, som Jesus bruger, laa nærmere for datidens folk i Palæstina end for moderne vesterlandske mennesker.

De havde nemlig til stadighed for øje, hvordan en hyrde fører sin flok. De vidste, hvad det vil sige, hvis en saadan flok faar strejfer omkring paa maa og faa uden nogen til at vogte og lede dem. Hvor let løber de da ikke vild og kommer i fortræd. Ogsaa før Jesus havde man i Israel brugt dette billede af flokken og hyrde om menneskenes behov for en vogter og en hyrde, og for at udtrykke, hvordan Gud opfylder dette behov.

10

I vor tid er det kun, naar vi taler i bibelsk sprog, at vi benytter os af udtrykket "hyrde", naar vi vil betegne den, der kan være vor leder i livet. Der er derimod et andet udtryk, der er kommet i høj grad frem i vor tids almindelige tale og tænkning, nemlig udtrykket "fører". Det er jo et af de ejendommelige træk i tiden, at *førerbegrebet* har faaet saa stor betydning, særlig for store dele af tidens ungdom. Er der noget i hyrdebilledet, der kan synes moderne mennesker fjernt fra deres egne nutidige forhold, saa er vi med førertanken lige midt inde i vort sydende nutidige liv.

- 20 Naar førertanken har grebet saa mange i vor tid, hænger det uden tvivl sammen med, at man har erkendt trangen til et førerskab, der kan bringe plan og orden ind i en ellers planløs og kaotisk tilværelse. Lad os tænke os, at vi spørger dem, der med begejstring er blevet grebet af førertanken i dens politiske form: "Hvorfor behøver man en fører? Kan mennesker da ikke føre og styre sig selv?"
- 25 Vi vil da formentlig faa dette svar: "I kan jo da se, hvad der er kommet ud af det, at alle selv vil styre. Det hele bliver til indbyrdes kævl og tovtrækkeri mellem

selviske synspunkter og interesser. Hver part søger sit og vil have sit igennem. Nej, der maa være én, der er løftet op over alle de partielle særinteresser, én der
30 tænker for helheden, og som lægger den plan, der bedst tjener det hele. Under hans ledelse kan der blive orden i tingene og alle de forskellige kræfter i folket komme til at virke sammen i udførelsen af en fælles plan og til bedste for hele folket.” Saadan vil de sikkert sige, og der er noget i dette, der maa bringe os alvorligt til eftertanke.

35

En del af dem, der er grebet af førertanken, vil nok ogsaa tilføje noget mere rent personligt. De vil sige, at de i deres egen personlige tilværelse er blevet trætte og lede af at leve uden plan og tumle omkring i en frihed, der mangler mening, maal og disciplin. De har trængt til at faa deres liv lagt ind under et myndigt,
40 personligt førerskab. De har følt noget af det, som en franskmand i sin dagbog udtrykte saadan: “I mit liv har der manglet generalen, der befaler, og dommeren, der træffer afgørelsen.” De er overmætte af bare tanker og idéer. De har diskuteret og filosoferet over alt muligt og er blevet syge i sindet deraf. Nu trænger de til at tages ind under en levende og fast vilje, under en personlig
45 fører, som de kan bindes til i lydighed, se op til, begejstres for og stole paa.

Jeg skal ikke her drøfte den *politiske* førertanke og navnlig ikke, hvordan den konkret har faaet udtryk det ene eller andet sted i vor tid. Men vi gør vel i at gøre os klart, at naar førertanken har fundet saadan frem, som den har, har det i høj
50 grad sin grund i den omstændighed, at den har imødekommet et behov hos mennesker. Den hænger sammen med et stort og livsvigtigt spørgsmaal, som ingen af os – ganske under vort politiske syn – kommer uden om. Det er jo nemlig rigtigt, at der behøves *plan og ledelse* i livet, hvis vi skal reddes ud af vilkaarlighed, splittelse og kaos. Det er en stor misforstaaelse at mene, at alt er
55 sagt med blot at sige frihed. En frihed, der bliver vilkaarlighed, selvisk splittelse og endeløse diskussioner er et tvivlsomt gode. *Hvad skal lede vort liv?*

Hvorfra skal den ledelse komme, der *med myndighed* kan tale ind i de afgørelser, der skal træffes, og som kan forene det splittede og stridende under
60 en samlet plan? Spørgsmaalet om førerskab - og om det førerskab, der kan *sige det afgørende ord* – er virkelig et livsvigtigt og aktuelt spørgsmaal.

Men hvor finder vi saa det førerskab, vi behøver? Fordi trangen til førerskab er rigtig, er det ikke lige meget, *hvor* det egentlig afgørende førerskab søges og
65 findes. Og uanset hvad man end vil mene om den ene eller den anden

menneskelige fører, det være sig politisk eller aandeligt, er der ganske *bestemte grænser* for ethvert menneskeligt førerskab, som det ikke gaar an at overse eller overskride, og som gør, at ingen blot menneskelig fører kan være den sande og fulde løsning paa vort behov for førerskab i livet.

Jeg vil særlig nævne to grænser, som bestemt maa fastholdes, og som er af afgørende betydning. Den ene er, at ingen blot menneskelig fører kan lede os i alle livets afgørelser eller vogte os i alle livets farer. Man kan vist forøvrigt trygt sige, at ingen menneskelig fører heller vilde drømme om at gøre dette. Det er nok, om en saadan fører skal have alle en stats almindelige politiske, økonomiske og kulturelle anliggender hvilende paa sig. Det alene kan nok overgaa og sprænge et menneskes formaaen og kræfter. Men alle de enkeltes personlige anliggender og livsforhold kan han i alt fald ikke tage paa sig. Der er tusinde ting i menneskers personlige liv, som en saadan fører ikke kan beskæftige sig med eller hjælpe i. Og det er ikke mindst i disse personlige livsanliggender, at vi trænger til én, der kan føre os den rigtige vej. Ingen menneskelig fører kan altid være hos os. Han kan ikke tage den enkeltes personlige skæbne i sine hænder, saa lidt som vi kan udlevere vor egentlige og inderste personlige skæbne i menneskehænder.

Han kan ikke personligt være paa siden af dem, der fristes og kæmper, eller være personligt hos alle dem, der skal dø. Og om han ogsaa kunde det, saa maatte han gang paa gang staa raadløs og hjælpeløs og dog overlade mennesker til deres egen skæbne. Men der er én, der kan være hos os altid, naarsomhelst, hvorsomhelst, i hvadsomhelst. Der er én, som vi kan betro vort liv og vor personlige skæbne til helt ud og helt trygt, én, hvis førerskab aldrig maa give op og ikke standser ved nogen grænse, heller ikke ved den sidste, store grænse for al menneskelig hjælp, døden.

Denne ene er Kristus. Han er en levende person, som vi kan se hen til, og som kan tale til os, saadan som en fører maa være det. Men han er tillige ét med Gud, med Guds vilje, der har den sande plan for vort liv og for hele den verden, med Guds kærlighed, der kan hjælpe os i al nød, og med Guds magt, der kan bære gennem alt og overvinde alt.

Over for synden og døden slaar ingen menneskelig hjælp til. Men her har Gud givet os den gode hyrde, der har sat sit liv ind for at frelse os fra disse magter. Han *har* med sit livs og sin døds indsats brudt de onde magter og i sin

opstandelse sejret over døden. Han kan forløse os og føre os, saa at vi bringes til vort livs sande bestemmelse.

Jeg nævner en anden væsentlig grænse for alt blot menneskeligt førerskab. Det er
110 den grænse, der kan udtrykkes med Luthers kendte ord: “Det er ikke tilraadeligt
for et menneske at handle imod sin samvittighed”. Luther følte sig af Guds ord
og sin samvittighed bundet til at staa fast i sin tros overbevisning og staa imod,
hvad menneskelige magter og myndigheder vilde have ham til. Vi maa adlyde
Gud mere end mennesker. Man kan ikke - bør ikke – *ubetinget* forskrive sig til
115 nogen menneskelig magt eller noget menneskeligt førerskab. Hvis nemlig dets
krav og ledelse gaar imod, hvad Guds ord og samvittigheden over for
mennesker. Vi har ikke lov til at skyde ansvaret for erkendelsen af sandhed og ret
fra os for blindt at følge et andet menneskes ledelse.

120 Et menneskeligt førerskab, der vil gøre sig til herre over samvittighederne, bliver
et utaaeligt og i længden uholdbart tyranni. Der er kun én, der kan være, og
som *bør* være, den absolutte myndighed for os og have det afgørende ord i
ledelsen af vort liv. Det er Gud aabenbaret i Jesus Kristus. Han er den Herrem
der netop taler *til* samvittigheden. Han tvinger ingen til at følge sin ledelse. Den
125 maa følges i fri lydighed. Han vil ikke øve vold paa nogens samvittighed og
overbevisning. Han vil kun øve sit herredømme og førerskab ved at overbevise
samvittighederne ved sandhedens magt og vinde vor frie lydighed.

Naar vi staar over for Kristus, føler vi os kaldet ved navn, erkendt i vort inderste.
130 Kristus og vort eget inderste erkender hinanden. Vi forstaar, at her er det ikke
noget fremmed, der vil øve vold over os, men her er det vor sande og evige
bestemmelse, der møder os. Her er den fører, der vil føre os til os selv, til vort
sande væsen, vort sande liv.

135 Det er sandt, at hvis ikke alt skal ende i forvirring, og splittelse, maa der stærkt
og myndigt førerskab til. Men der er til sidst kun én, der kan give os det
førerskab, vi har behov for, og hvorfra alt andet førerskab kan faa sin
bemyndigelse og inspiration. Det er Kristus. Under hans førerskab kan vi være
helt trygge. Han leder ikke vild. Han kan føre gennem alle vanskeligheder. Han
140 kender vejen og kan føre os ad den. Og han kander os, hver enkelt af os. “Jeg
kender dem”, siger den gode hyrde. Den, der helt har betroet sig til Kristus som
sin herre og fører, faar sin frygt og bekymring afløst af en indre tryghed. Og
under hans førerskab kommer vi til at lære, hvad det er at leve. “Jeg giver dem et

145 evigt liv”, siger han. Det vil ikke sige et liv, der først begynder efter døden, men livet, saadan som Gud har ment det, livet i forbindelse med Gud selv, i hans aand og kærlighed.

Der er mange i vor tid, der føler, at der er saa meget, det er svært at faa rede paa og finde vej i. Livet er saa vanskeligt at magte. Hvorfor er det da kun saa faa, der 150 tænker paa at vende sig til Jesus Kristus for at høre paa hans røst og give sig ind under hans førerskab? Man hører ellers paa næsten alt muligt, om det skulde kunne give noget lys og nogen hjælp. Men de fleste gaar Kristus forbi, og derfor forbliver de i dybeste forstand som faar uden hyrde. Eller tænk paa hele 155 situationen i verden i vor tid. Hvorfor er vi for anden gang i vor slægt ude i en saadan forfærdelig verdenskrig? Fordi mennesker og folk hellere har villet forsøge alt andet end at lade Kristus være føreren. Hvis mennesker og folk vilde følge ham, saa vilde alle de ting, der nu skaber forvirring og strid og ulykke, finde deres rette løsning. Man har prøvet igen og igen med Barrabas og givet 160 ham hære og flaader, magt og rigdom. Men Kristus – den eneste, der virkelig kan føre til freden, til den sande frihed og det sande fællesskab - ham vil man ikke høre paa og følge.

Vil *vi*? Tror du, at det er Jesu førerskab, som du selv, dit folk og hele verden 165 behøver, og at det er det eneste førerskab, vi kan være helt trygge under, og som kan redde os ud af uføret? Tror du det? Gør du da selv alvor af at leve under dette førerskab?

At være en kristen er at leve under Jesu personlige førerskab. Han sagde til 170 mennesker dengang: “Følg mig”, og det er endnu hans ord til os. Vi skal ikke blot holde os til hans ord, som vi har lært, og søge at leve efter nogle kristne principper og idealer, som vi udleder af disse ord. Vi kan have ham selv hos os i vort liv som vor levende, personlige fører, hvis stemme vi hører paa, og hvis personlige magt over os vi erfarer som en virkelighed, der former vort liv fra dag 175 til dag. Hvis Jesus blot var en menneskelig lærer og profet, der havde virket for 2000 aar siden, kunde han ikke virkelig være vor fører idag. Ti det har man ret i, at den, der skal være vor fører, maa være *samtidig* med os, da det er i de nuværende forhold, vi trænger til førerskab - og til et *levende* førerskab. Men saadan *kan* Kristus være vor fører, fordi han lever. Han *er* samtidig med os. Han 180 blev ikke i graven og er ikke blot en fortidsskikkelse. Han er en nutidig virkelighed, ét med den levende Gud. Han kan være i vort liv nu og her. Han kan være ved siden af enhver af os, hvor vi end færdes. Han kan tale til os i vort

185 daglige liv og sige os lige det, som enhver af os behøver for at finde Guds vej og have troens frimodighed og kraft til at gaa den.

Lad os standse til sidste ved de to ord, hvormed Jesus i hyrdebilledet skildrer, hvad det praktisk vil sige at være under hans førerskab. "Mine faar hører min røst", siger han. Og han føjer til: "Og de følger mig". *Høre og følge*. Det er de to
190 enkle udtryk for, hvordan det paa vor side gaar til at leve under hans førerskab. Uden det, som disse to ord siger, kan ingen af os være under hans førerskab. Hvis der ikke i dit daglige liv er en virkelighed i dit forhold til Kristus, der svarer til det, disse to ord siger, saa er du ikke under hans førerskab. Men saadan, som disse ord udtrykker det, *kan* enhver begynde at leve under dette førerskab, selv
195 om han synes, at han endnu er uklar og usikker i saa mange ting, der angaar den kristne tro. Spørgsmaalet er, om du *ønsker* at have ham som din fører i livet. Ønsker du det? Da kan du beslutte, at du i dit daglige liv vil høre paa, hvad han vil sige dig, saa langt du kan opfatte hans tale til dig, vil følge ham.

200 Tag dit nye testamente. Læs i det. Læs frem for alt i evangelierne om Jesus selv. Gennem det vil han tale til dig. Jo mere du virkelig hører, hvad han vil sige dig for dit liv, des mere vil du kende, at det ikke er en fjern stemme fra fortiden, der her taler, men dit livs Herre, der taler til dig med en levende stemme, der ind i *dine* forhold siger: "Følg mig!". Og naar du har læst, saa bliv stille. Prøv at tænke
205 paa Jesus som en, der er dig ganske nær, og som kender dig og dine forhold helt til bunds. Lad den stemme, du har hørt i evangelierne, nu tale ganske personligt til dig om det, du staar i, det, du er bange for, det, du *har* gjort, det, du *skal* gøre. Lad denne stemme tale til dig om dit kønslige liv, dit hjemliv, din forretning, dine pengeforhold og dine forhold til andre mennesker. Og saa følg ham i det,
210 han viser dig. Gaa den vej, han vil lede dig, gaa den *med ham*. Følg ham ud i dit hverdagsliv og hav ham for øje i alt, hvad du foretager dig.

Det er blevet sagt, at saalænge den nuværende verden bestaar, er det kirken, der er Guds rige. Nej, Guds rige er noget mere end kirken. Guds rige er *livet under*
215 *Kristi førermagt*. Og det har ikke blot med kirken, gudstjenester og andagter at gøre, men ogsaa med vort hjem, vor forretning, vor daglige omgang med mennesker, ja med alt i vort liv. Netop nu behøver verden at se en kristendom, der virkelig betyder, at livet, hele livet, leves under Jesu personlige førerskab. Verden behøver at se, at der kun er én, der er den sande fører, og at hvor *han*
220 fører, er der vej ud af uføret og hjælp i livsproblemerne, og dér forenes mennesker i sandt fællesskab over de skranker, der ellers skiller.

225 Vil vi da stille vort liv ind under Kristi førermagt, i det vi fra dag til dag hører paa
hans stemme og følger ham?

Kilde

Paul Brodersen: Lys i natten. Prædikener fra 1940-43. J. Frimodts Forlag, København. 1943

230 **Kildetype**

Dokumentation i bogværk

Tags

2. søndag efter påske, Anden tekstrække, Danmarks besættelse 1940-1945, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet

235 **URI**

<https://www.dansketaler.dk/tale/paul-brodersens-praediken-2-sondag-efter-paske>

240

245

250

255

260